

Bikeathon másodszor

Jótekonysági kerékpározás

Felvételünk illusztráció

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Szeptember 17-én és 18-án, szombaton és vasárnap a Marosszéki Közösségi Alapítvány másodszer szervezi meg a Bikeathon, Marosvásárhely legnagyobb biciklis adománygyűjtő rendezvényét. Az eseményről Gál Sándor, az alapítvány elnöke és a projektben részt vevő egyes civil szervezetek képviselői tartottak csütörtökön sajtótájékoztatót a Studium HUB-ban.

Vajda György

Gál Sándor elmondta, a „Tekerj egy jó célért!” kezdeményezés folytatásáról van szó, csak az elnevezés változott. Igaz, minden évben igyekeznek valamit változtatni a rendezvényen, amelynek legfontosabb célja az, hogy a városlakókat arra ösztönözzék, hogy kerékpározzanak, és fedezzék fel Marosvásárhelyt biciklin. Továbbá a döntéshozókat arra szeretnék rábírni, hogy alakítsanak ki kerékpárutakat. Ennek egyik megnyilvánulása a Critical Mass.

A Bikeathonra benevezők három útvonalon tekerhetnek. A 3–12 év közötti gyerekek a főté-

ren biciklizhetnek, ők különböző interaktív játékokon vehetnek részt. Az egész várost felölelő útvonalat jelölték ki a felnőtteknek, illetve az idén a „wild”, vagyis a „vadonban” levő útvonal a Kövesdombról a Vácmány felé és vissza vezet. Ennek megtétele sem jelent különös nehézséget, hiszen erre elsősorban a családokat várják, hogy ez alkalommal is az erdőben egyet kiránduljanak kerékpárral. Akárcsak tavaly, a támogató cégeknél jelölik ki az ellenőrző pontokat azért, hogy az oda bringázók egyúttal (Folytatás a 4. oldalon)

A 3D nyomtatás felhasználása

A Sepsi Tabakó Fesztiválon tartott előadást Kristó Kinga, a Wibe Toys munkatársa a 3D nyomtatással kapcsolatban. A fesztivál első napján a workshopon részt vevőknek lehetőségük nyílt arra is, hogy saját maguk számára nyomtassanak ki egy kisebb tárgyat.

2.

Zsiráfok érkeztek a marosvásárhelyi állatkertbe

Rövidebb alkalmazkodási időszak után engedik a külső kifutóba az új lakókat. Még több zsiráf áttelepítését helyezték kilátásba, miután itt számukra megfelelő körülményeket tudnak teremteni. Romániában csak a marosvásárhelyi állatkertben lehet zsiráfot látni.

4.

Gondolatok az új tanév küszöbén

Új tanév kezdődik: mindenkinek új kihívással, megpróbáltatásokkal és persze lehetőségekkel. De vajon a fent leírtakat miként látják pedagógusaink, oktatóink, tanáraink? Pár lépéssel még a 2022–2023-as tanév kezdete előtt a fent leírtakra és hasonló meglátásokra, véleményekre kerestük a válaszokat.

6.

A második fél év az Európai Parlamentben

Az EP-képviselők ősszel új jogszabályokat fogadnak el egyebek mellett az energiabiztonságról, a nemek közötti egyenlőségről és a mesterséges intelligenciáról.

18.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

20% kedvezményben részesülnek a gyermekek antireflexes lencse rendelése esetén.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szakületünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen keret típusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Parlamenti energialufi

Benedek István

Szeptemberben az iskola mellett a parlamenti ülésszak is elkezdődik. Ennek rögtön az elején lesz egy méretes cirkusz az energiaárak kapcsán, de azt már előre tudni, hogy ez semmilyen konkrét megoldást nem hoz, csak egy népszerűség-hajhász steril vita lesz.

Miután progresszívek kipenderítették a kormányból, és újjászervezték a kókadózásból feléledni képtelennek látszó pártjukat, úgy gondolták, itt lenne az ideje megmutatni, hogy ellenzéki sorban is megdolgoznak a honatyai fizetésért. Így hát belekötöttek az energiaügyi miniszterbe egy egyszerű indítvánnyal. Az utóbbi évtizedek kormányainak energetikai politikájáról együttvéve sem lehetne sok jót mondani, és a jelenlegi tárcavezető is megdolgozott szorgalmasan a bírálatért. Csak ott van a bökkenő ebben a játszmában, hogy az egyszerű indítvány, amit benyújtani készülnek ellene, gyakorlatilag nem sokkal ér többet a papírnál, amire kinyomtatják. Mert ha össze is gyűl a kellő számú aláírás a benyújtáshoz, és a parlamenti vita után meg is szavazzák az indítványt, ez nem kötelezi a kormányfőt arra, hogy leváltsa az indítványozók célkeresztjében levő minisztert. És ezt pontosan tudják a kezdeményezők is, mint ahogyan azzal is tisztában illene lenniük, hogy az indítvány tárgyát képező magas energiaárak kérdéskörében nem egy minisztériumban hozzák meg

(Folytatás a 3. oldalon)

Jótekonysági kerékpározás

(Folytatás az 1. oldalról)
ismerjük meg a cégek tevékenységét. A város széleit is érintő körút mintegy 25-30 km-es. Nem kell sorrendben érinteni a pontokat, a cél az, hogy Bikeathon applikációval, amelyet le lehet tölteni a Play Áruházból, beszkennezzük az ellenőrző pontokon kifüggesztett QR-kódot.

Az idén is, akár az előző években, a benevezők 10 projektet támogathatnak. Ezeket a jelentkezési lapon vagy az applikációban kell megjelölniük, így a benevezési díjat a szervezők erre folyósítják. Akik nem vesznek részt, de jónak találják valamelyik projektet, a Marosszéki Alapítvány honlapjára belépve utalhatják át a felajánlott összeget az ötletgazdáknak.

Természetesen mindegyik projekt rövid ismertetése megtalálható az

online elérhetőségeken. A Gyerekvilág óvoda érzékelőkkel ellátott kertét szeretne berendezni; a Poo-bags-Era lebontható zacskókat gyártana az ERA Pets SH – Poo Bags projekt keretében; az idén is folytatja a lovasterápiát az Art Equest Egyesület; a muresMobil a Suliba két keréken projektre kér támogatást, aminek keretében a kerékpáros iskolába járást népszerűsítene; a Brave Bikers Egyesület a Rákos Gyerekekért Alapítványnak ajánlja fel az adományokat; a Talentum Alapítvány kirándulásokat szervezne állami gondozásban levő gyerekeknek; a református óvoda szintén egy érzékelő ösvényt alakítana ki; a Máltai Szeretetszolgálat az időseknek kiszállítandó ebédhez kér támogatást; a Szent Balázs Alapítvány egészségnevelési programot

kezdeményezne; a Rotary Téka Klub tagjai közül egyesek részt vesznek a Budapest-Bamako ralin, ez alkalommal tanfelszerelést vásárolnának és vinnének nélkülöző afrikai gyerekeknek.

Tavaly a gyerekredezvényen közel 500-an, az erdei útvonalon 130-an, míg a városi körúton 400-an és a Critical Massen 450-en vettek részt. A szervezők remélik, hogy ez a létszám az idén megdől, és várják a támogatók jelentkezését is. A benevezők az applikáció segítségével jelezhetik részvételi szándékukat. A kinyomtatott sorszámot a térképpel a rendezvényt megelőző napokon, csütörtökön, pénteken és szombaton a Marosszéki Alapítvány Avram Iancu utcai székházában vehetik át, a csomagokat és a további számlapokat vasárnap a fő-

Fotó: Nagy Tibor

téren felállított sátonál. Nincs időhöz kötve az indulás, csupán a túra lezárása, ami tavaly 15 óra volt. A helyszíni torlódás elkerüléséért a szervezők ajánlják az applikációs benevezést. A tapasztalat szerint az előző alkalommal mintegy fele-fele arányban voltak, akik online, illetve

a helyszínen neveztek be. A kezdési időpontokat még egyeztetik a helyi rendőrséggel, a hatóságokkal, ezt közlést az online elérhetőségeken (honlap, Facebook), ahol természetesen minden fontos információt megosztanak majd az érdeklődőkkel.

Európát bejárt zsiráfok érkeztek a marosvásárhelyi állatkertbe

Csütörtökre virradó éjjel, több mint 2300 km-es út után, öt európai ország fővárosa – Koppenhága, Berlin, Prága, Pozsony és Budapest – érintésével, a Kecskemét–Szeged–Arad–Déva–Torda útvonalon Marosvásárhelyre érkezett két fiatal – egyik két-, a másik hároméves – recészsiráf-tehén, Pumpkin (Sütőtök) és Kamala.

Vajda György

A zsiráfokat az Európai Állatkertek és Akváriumok Szövetsége (EAZA) európai fajmegmentési programja (EEP) révén telepítették át a svédországi kolmárdeni állatkertből. A marosvásárhelyi állatkert igazgatósága a turisztikai idején előtt, tavasszal szeretne volna elhozni az állatokat, azonban csak különleges járművekkel lehet szállítani őket, Európában csupán három szállítócég rendelkezik a szállításukra alkalmas konténerekkel, így előre egyeztetni kellett az időpontot. Ezért csak most kerülhetett sor az ide szállításukra.

Mindemellett szakértelmet és odafigyelést igényel a magas állat szállítása. A jármű konténerét hidak, út fölötti átjárók előtt le lehet engedni úgy, hogy az állat ne sérüljön meg, majd visszaállítható a zsiráf számára kényelmesebb pozícióba. Arra is oda kell figyelni, hogy minél zökkenőmentesebb legyen az utazás, hiszen a rázós út megebezhetheti az állatot.

A szállítást a városba a marosvásárhelyi állatkert alkalmazottai és a helyi rendőrség is elkísérte. Korábban berendezték, a fogadásukra alkalmas tettek a belső és a külső kifutót. Rövidebb alkalmazkodási időszak után engedik a külső kifutóba az új lakókat. Még több zsiráf áttelepítését helyezték ki-látásba, miután itt számukra megfelelő körülményeket tudnak teremteni. Romániában csak a marosvásárhelyi állatkertben lehet zsiráfot látni.

A recés zsiráf a zsiráfok alfajai közül a legnagyobb. A bikák elérhetik az 5,5 méteres magasságot, a tehénnek valamivel kisebbek. Abban különböznek a más alfajú társaiktól, hogy a bőrükön levő nagyobb barna foltok között vékony fehér csíkok vannak, míg a többieknél a szőlőlevélmintához hasonló vagy a sötétbarna foltok között különleges alakzatú, elnyúló vastagabb fehér csíkok láthatók – tájékoztató Szántó János, a marosvásárhelyi állatkert igazgatója.

Mint ismeretes, a zsiráf (*Giraffa camelopardalis*) az emlősök (*Mammalia*) osztályának párosujjú patások (*Artiodactyla*) rendjébe, ezen belül a zsiráfélék (*Giraffidae*) családjába tartozó faj. Neve arab eredetű, olasz közvetítéssel jutott a magyarba a késő középkorban. A tudósok a zsiráf kilenc alfaját különböztetik meg: az angolait, (*Giraffa camelopardalis angolensis*), a szudánit (*Giraffa camelopardalis antiquorum*), a núbiait (*Giraffa camelopardalis camelopardalis*), a fokföldit (*Giraffa camelopardalis giraffa*), a csádít (*Giraffa camelopardalis peralta*), a recést (*Giraffa camelopardalis reticulata*), a Rothschild-zsiráfot (*Giraffa camelopardalis rothschildi*), a Thornicroft-zsiráfot (*Giraffa camelopardalis thornicrofti*) és a maszját zsiráfot. A zsiráfok eredetileg egész Afrikában megtalálhatóak voltak, manapság a Szaharától délre fekvő területeken élnek. Elterjedési területük mára

Fotó: Marosvásárhelyi Állatkert

Csütörtöktől már nem jelenik meg nyomtatásban a Szatmári Friss Újság

Csütörtöktől már nem jelenik meg nyomtatásban a Szatmári Friss Újság, a partiumi Szatmár megye egyetlen magyar nyelvű napilapja.

A lapot kiadó Friss Press Kft. vezetője, Balácsi István szerdán közzétett közleményében a súlyosbodó energiapiaci változásokkal, a folyamatosan emelkedő papír- és nyomdaipari költségekkel magyarázta a takarékosági intézkedést.

A döntést nagyban befolyásolta, hogy szeptember 5-től bezárja kapuit a debreceni nyomda, ahol az újságot eddig nyomtatták, és a nyomdaváltás, valamint az október elejére már bejelentett 25 százalékos papíráremelés olyan kiadásokat körvonalazott, „amelyeket már nem lehetett bevállalni egy 5000-es példányszámú napilap esetében” – közölte.

A kiadóvezető hangsúlyozta: csak a nyomtatott Szatmári Friss Újság szűnik meg, az online felületen még gyorsabban és díjmentesen érhetik majd el az érdeklődők a Szatmár megyei híreket.

A nyomtatott Friss Újság megszűnését a Magyar Újságírók Erdélyi Egyesületének (MÜRE) igazgatótanácsa a romániai magyar sajtó szabadságára mért csapásként és a szatmári magyarság anyanyelvi nyilvánosságához, tájékozottságához való jogának megsértéseként értelmezte.

A Szatmári Friss Újság harminchárom évfolyamában csaknem tízezer lapszám jelent meg. Szatmár megye 344 ezer lakosa közül majdnem 113 ezer (34,7 százalék) vallotta magát magyarnak a legutóbbi népszámláláson. (MTI)

A Szatmári Friss Újság megszűntetésére

Harminchárom évfolyam, közel tízezer szám után szeptember 1-jétől lapotud nélkül megszűnik Szatmár megye egyetlen magyar nyelvű napilapja, a Szatmári Friss Újság (SZFÚ). Nem lehet a hírt másként értékelni: jelentős csapás a romániai magyar sajtó szabadságára, ezzel együtt a szatmári magyarság anyanyelvi nyilvánosságához, tájékozottságához való jogának megsértése.

Nem váratlan ez a fejlemény: hosszú, baljós folyamat végeredménye a lap kiadójának döntése. Évek óta tapasztaljuk, a különböző tulajdonosváltások nyomán leginkább a sodródás jellemezte a lapot. A folyamat végén a feladatra alkalmatlan lapmendezserek működése eredményezte a lapterjesztés összeomlását, a szerkesztőség megtizedelődését. Néhány hónapja a megmaradt tapasztalt szerkesztőket távolították el a lap kötelékéből.

A Friss Újság belső viszonyait ismerő kolléga szerint „egy lépést sem tettek azért, hogy a lap megmaradjon, olyanok kezébe adták a kiadó vezetését, akik újságot sem olvastak, nemhogy a kiadásához értettek volna”. Úgy is fogalmazhatunk: a Szatmári Friss Újság előbb elveszítette az olvasóit, később a szerkesztőit, így – még ha az olvasók, a romániai magyarok szempontjából jogtalanok is tartjuk – szinte törvényszerűnek mondható a lap megszűnése. Több hazai magyar napilap és hetilap példája igazolja ugyanakkor: azok döntöttek helyesen, szak-

mai és gazdasági szempontból is előrelátóan, akik megpróbálták részben vagy teljesen a munkaközösség kezében tartani a lap kiadását.

A politika pedig, amely az utóbbi években könyéig benne volt a lap helyzetének súlyosbodásában, alighanem mossa kezét. Pedig a politika az, amely előbb elveszi a sajtó szabadságát, majd létét fenyegeti. (A lapterjesztési tevékenységet is súlyosan érintő, a rész munkaidősök foglalkoztatását megnehezítő intézkedések is sajtóellenesek, ha nem is ezzel a szándékkal hozták meg azokat.)

Számталanszor halljuk az érvelést: manapság már nincs szükség nyomtatott (napi)lapokra, mintha egy újságnak nem lenne más hivatása, mint a politikai üzenetek célba juttatása. Hosszú volna itt és most leírni, mi minden még a média feladata, most csak egyet említünk: a média ma is az anyanyelvi kultúra megőrzésének egyik fontos eszköze. Biztosak vagyunk benne: ami a Szatmári Friss Újsággal történt, az nem egyetlen ember mulasztása, sokkal több annál: a közösség kudarca, az érdekvédelem szégyene. Azt üzeni: át kell gondolni, újra kell tervezni a romániai magyarság teljes médiastratégiáját. Ez nem Szatmár megyei ügy, messze túlmutat a megye határain, s arra figyelmeztet, mennyire nem vagyunk felkészülve egy ilyen helyzet kezelésére.

Marosvásárhely,
2022. augusztus 31.
A MÜRE Igazgatótanácsa

SZÍNES VILÁG

XIX. évf. 35. (825.) szám, 2022. szeptember 2., péntek

25 éve halt meg Lady Diana

Forrás: Wikipédia

Huszonöt éve, 1997. augusztus 31-én vesztette életét autóbalesetben Diana hercegnő, Károly brit trónörökös volt felesége. Az MTVA Sajtóarchívumának portréja:

Diana Francis Spencer 1961. július 1-jén született brit arisztokrata családban, a Lady előnevet 1975-ben kapta meg, amikor apja Spencer grófja lett. Szülei 1969-ben elváltak, ő iskolái elvégzése után gyermekgondozó-

ként dolgozott. 1977-ben egy vadászaton ismerkedett meg a nála tizenhárom évvel idősebb Károly walesi herceggel, akivel 1981. július 29-én a londoni Szent Pál-székesegyházban „az évszázad esküvőjén” fogadtak örök hűséget egymásnak.

Diana egyik napról a másikra a világ legtöbbet fényképezett asszonyává vált. A félnék és tapintatos hercegnő természetes kedvességével meghódította alattvalói és az egész világ szívét, kiérdemelve „a nép hercegnője” nevet, népszerűségét jótékonyági célokra használta fel. A csillogó felszín mögött azonban boldogtalan nő rejtőzött, szenvedett a királyi családot gúzsba kötő merev szabályoktól, hagyományoktól, viszonya feszültté vált anyósával, II. Erzsébet királynővel.

A házasságból 1982. június 21-én megszületett Vilmos herceg, 1984. szeptember 15-én Harry herceg, de a szülők egyre távolabb kerültek egymástól. Károly az esküvő után is fenntartotta viszonyát titkos, majd egyre kevésbé titkos szerelmével, Camilla Parker Bowlesszal, akit 2005-ben feleségül is vett. A sértett és megalázott hercegnőnél 1984 után depressziós tünetek, kóros evési rohamok (bulímia) jelentkeztek, többször öngyilkosságot is megkísérelt. Mindebből a nagyközönség sokáig

semmit sem sejtett: Lady Di manökennek beillő alakjával és fotogén arcával, elegáns ruhákban gyakran tűnt fel a színes bulvármagazinokban, divatikonnak is számított. A hercegi pár 1992 végén hivatalosan is különköltözött, a válást tizenöt év házasság után, 1996. augusztus 28-án mondták ki. Diana az előző évben, 1995-ben a brit monarchiát alapjaiban megrázó, híres-hírhedt interjút adott, amelyben nyíltan megkérdőjelezte Károly trónörökös alkalmasságát az uralkodással járó feszültségek elviselésére, házasságát pedig „kissé zsúfoltnak” nevezte, „mert hárman voltak benne”.

Diana a válás után elvesztette az „Ő Királyi Felsője” címet, de megtarthatta a „walesi hercegné” titulust. Élete nem lett könnyebb, a minden lépését követő lesipuskás fotósok, a paparazzik továbbra is a nyomában loholtak. 1997. augusztus 31-én éjszaka is a saját szenzációra éhes munkatársai elől menekült barátjával, az egyiptomi milliomos Dodi Fayeddel, amikor autójuk egy párizsi híd aluljárójába csapódott. Fayed és a sofőr a helyszínen életét vesztette, a biztonsági övet nem használó Diana a kórházban halt bele sérüléseibe. A hercegnőnek az egész világot sokkoló halála „kollektív hisztériát” váltott ki hazájában, temetésén több millióan vettek részt, a szertartás tévéközvetítését becslések szerint két és fél milliárd ember nézte világszerte. A hercegnőt a Spencerek althorpi birtokán, a hatalmas kastélypark tavának közepén, egy kis szigeten helyezték örök nyugalomra.

Lady Di élete és halála körülményei iránt azóta sem lankad az érdeklődés, megjelent „igaz története”, könyvet írt inasa és vélt szeretője is. Az összeesküvés-elméletek hívei – élükön Mohamed Fayeddel, Dodi apjával – nem találják kielégítőnek a francia és brit hatóságok által lefolytatott vizsgálat egybehangzó eredményét, amely szerint a sofőr részegen ült a volán mögé, és túl gyorsan haj-

tott. (2008-ban a londoni felsőbbbíróság esküdtszéke a hivatalos vizsgálat eredményétől eltérően nem balesetnek, hanem gondatlanságból elkövetett emberölésnek minősítette Diana halálát, amelyért a kocsi üldöző paparazzikat és a sofőrt tették felelősé.)

Az összeesküvés-elméletek hívei szerint Diana merénylet áldozata lett, amelyet a brit titkosszolgálat a királyi család utasítására szervezett meg, akár azért, mert a hercegnő volt férje útjában állt, akár azért, mert tartottak attól, hogy a házassági terveket szövögető Dodi személyében muszlim kerülhetett volna Vilmos herceg, a trón várományosának közvetlen környezetébe. Időről időre az az újra meg újra megcáfolt hír is felröppen, hogy Diana a baleset idején már állapotos volt.

A hercegnő számtalan alkotást ihletett, Elton John a temetésén előadott Candle in the Wind című dala akkor minden idők legkelendőbb kislemeze lett, született róla regény és zenemű, színházi előadás. Londonban szökőkút őrzi emlékét a Hyde parkban. Stephen Frears rendező A királynő című filmje a halála utáni feszültségekkel és érzelmekkel teli hétről szól. 2020-ban 3D virtuális múzeum nyílt az interneten, ahol ezernél több tárgy mutatja be interaktív környezetben a hercegnő életét.

A hercegnő feltűnik a Netflixnek a brit királyi családról szóló A korona című sorozatában, s nemrég került a mozikba a Spencer című film, amelyben Kristen Stewart személyesíti meg Dianát.

Diana minden porcikájában modern nő volt, vállalta önmagát, még gyengeségeit és betegségét is. Fiai is őrzik anyjuk emlékét: Vilmos az ő eljegyzési gyűrűjével jegyezte el Katalin hercegnőt, másodszülött kislányuk megkapta a Diana nevet is. Harry és Vilmos tavaly, anyjuk születésének hatvanadik évfordulóján állított szobrot Diana egykori, Vilmos és Harry jelenlegi londoni rezidenciája, a Kensington-palota parkjának nyilvánosan látogatható részén.

Újabb ősnymtatványok és dokumentumok digitalizálását jelentette be a Batthyaneum könyvtár

Újabb ősnymtatványok és dokumentumok digitalizálását jelentette be szerdán közösségi oldalán a Román Nemzeti Könyvtár alegységeként működő gyulafehérvári Batthyaneum könyvtár.

A könyvtár azt közölte, hogy hosszú szünet után tavaly újraindította digitalizálási programját. Első lépésben a könyvtárban megtalálható 13 ősnymtatványt és 97 dokumentumot tesznek elérhetővé a régebben lefényképezettekkel együtt, de a digitalizálás folytatódik. Az értékes középkori dokumentumokat a digitool.bibnat.ro oldalon tették közzé.

Az oldalon jelenleg 252 kézirat, 33 ősnymtatvány és 97 történelmi dokumentum fényképe és román kivonata böngészhető. A dokumentumok között található többek között IV. (Kun) László király kiváltságokat rögzítő határozatának az átirata.

A gyulafehérvári Batthyaneum a legna-

gyobb értékű államosított tulajdon, amelyet az erdélyi magyar egyházak visszakértek a román államtól. Az ingatlan és a gyűjtemény visszaszolgáltatását azonban 2021 májusában jogerősen elutasította a román legfelsőbb bíróság.

A 65 ezer kötetes, 1650 középkori kéziratot is magában foglaló könyvtárban őrzik a Romániában fellelhető kódexek és ősnymtatványok háromnegyed részét. A kódexek egyikét, a 810-ből származó Codex Aureust – amelyet borjúbőrből készült pergamenre írtak arany tintával – 25 millió dollárra biztosították, amikor 2002-ben rövid időre Németországba szállították.

A kormány 1998-ban sürgősségi rendeletet fogadott el a Batthyaneum visszaszolgáltatásáról, ezt azonban nem hajtották végre. A későbbi kormányok Batthyány Ignác püspök végrendeletére hivatkozva úgy vélték, hogy a román állam is jogot formálhat a gyűjteményre. Az Emberi Jogok Európai Bírósága

2012-ben már kártérítés fizetésére kötelezte a román államot amiatt, hogy 14 évig húzta a Batthyaneum restitúciós kérelmének elbírálását.

A tulajdonjogi perben eljáró Gyulafehérvári Táblabírórság, majd a legfelsőbb bíróság is arra hivatkozva utasította el végül a visszaszolgáltatást, hogy a könyvtárat és csillagvizsgálót magába foglaló épület 19. század végén történt telekkönyvezésekor a tulajdonoshoz azt írták be: „csillagda”.

A bejegyzés arra utalt, hogy a Batthyaneum épületének legfelsőbb szintjén csillagvizsgáló működött. Az egyház képviselői a per során azzal érveltek, hogy – a korabeli szabályoknak megfelelően – a tulajdont nemcsak a tu-

lajdonos, hanem a rendeltetés szerint is telekkönyveztek, és a „csillagda” bejegyzés is a római katolikus egyházat fedi, mely az 1948-as kommunista államosításig egyedüli tulajdonosa volt a könyvtárnak. (MTI)

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1013.

Egy szerző nélküli megállapítást idézünk a rejtvény fősoraiban.

1	FEKETE ISTVÁN FECSKÉJE	TÉLI SPORT MEGRÁZ-KÓDTATÁS	KÖZPONTI CSILLAG	EBLAK	PÁRT ÖSSZEAD
A					R
	ÁSVÁNYI FÜSZER		ÁRVITA		
	NŐI NÉV (AUG. 12.)		LE		
2	A	MEGVERIK ÓGÖRÖG PIACTÉR		TEHER RÉSZEI ÉNEKHANG (OLASZ)	
	ROSSZ (FRANCIA)	KILOLITER (RÖV.) BESZÓLI		A PATAK MEDRE! ADÓSSÁGOT MEGAD	
	JÁROMBA TESZ		NEM MOZOG HOSSZÚ NŐI SÁL		NULLA ÁZSIAI ÁLLAM
	HORDÓ LEHET ILYEN		... ALKOHOL, BORSZESZ JÓ MINŐSÉGŰ ÉTOLAJ		
	ERIKA EGYIK BECÉZÉSE	MAGAS ÉPÍTMÉNY PERUI AUTÓJEL			
	A NÁTRIUM VEGYJELE TOVÁBBÁ	VÍZILABDA FOGÓ		OROSZ IGEN ROMÁN SZABVÁNY	
		SZÍNÜLTIG FÁBA VÉS		VASPÁLYA JEMENI VÁROS	
	IDÓMÉRŐ	INDIAI REINKARNÁCIÓK SORA ARRAFELE!			
	BALKÁNI KÖRTÁNC FELTÉVE	... KOK (ÚSZÓNÓ) SZÁNTÓ-ESZKÖZ		FÉLÜTI! TEST-RÉSZÜNK	
		HÁROM (OLASZ) SZAMOAI PÉNZ	LUXEMBURGI VÁROS FORMA		
	MICSODA? (OROSZ)	HÍM ÁLLAT GYÖTRELEM		FRANCIA RT. ROST-NÖVÉNY	
	SPANYOL ÉS OSZTRÁK AUTÓJEL	ÉBRED LEKVÁR		RÓMAI 51 A RÁDIUM VEGYJELE	INDÍTÉK
	RÓMAI 1052		I. BÜV. NÉGYZ. EGYIK SZAVA NÉVELŐ		
L.N.J.	F				

Az AUGUSZTUSI ÉVFORDULÓK (3.)

című pályázat nyertesei:

Kiss Magdolna,
Marosvásárhely, Győzelem tér

Tóth Tünde,
Marosvásárhely, Armoniei u.

A pályázati rejtvény megfejtése:

**CASTLEREAGH; SÁNDOR; ISTVÁN; BÁNKI;
SZENTKIRÁLYI; JÁVORKA; PRUS**

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések az augusztus 26-i számból:

Ikrek:
Karnevál

Skandi:
Könnyebb agyonverni az embert, mint megszűlni.

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

SZEPTEMBERI ÉVFORDULÓK (1.)

	1	2	3	E	4	5	6	7	8	9	B
	10				11						
12	13	14	15	16		17	18				19
20					21					22	
23					24		25			26	
27				28		29			30		31
33			34					35		36	D
37	38			39			40		41		42
V	43		44		45			46		47	
48	49				50				51		52
53					B					Á	Y

VÍZSZINTES: 1. Német filozófus, 150 éve hunyt el (Ludwig Andreas). 10. CGS energiaegység. 11. Olasz pap, költő (VI. sz.). 12. Ügyvéd, jogi író, teológus, MTA-tag, 250 éve született (Illés). 17. Forgórész. 19. Alkotás. 20. Kárpátaljai orosz. 21. Dolgozik a mozdony. 22. Táncos multság. 23. Úrnak szólít. 24. Kicsinyítő képző. 25. Indíték. 26. Lágy hangor (minor). 27. Lop-..., kínai tó (ujgur vidéken). 28. Kínai folyó (ujgur vidéken). 30. Sziget La Rochelle közelében. 31. Az itrium és az urán vegyjele. 33. Páratlan depó! 34. Színész (rég.). 35. Becézett Katalin. 37. Magyar csillagász (Antal). 39. Neb-raskai város. 41. Orosz rendező. 43. Mogorva. 45. A láb része. 47. Menyasszony. 48. Becézett innivaló. 50. Királyi fejfedő. 52. Áru pénzbeli értéke. 53. Orvos, állatorvos, kórbonctanár, 150 éve halt meg (Márton). 54. Országbíró, MTA alapító tag, 250 éve született (Antal Mózes, gróf).

FÜGGŐLEGES: 1. A vas és a hidrogén vegyjele. 2. Az erbium vegyjele. 3. Szökellő. 4. A Marshall-szigetek része. 5. Német kenyér. 6. Bern folyójának egyik neve. 7. Lyukas cent! 8. Bizonytalanság. 9. Ady Endre Lédája, 150 éve született (Adél). 12. Dán író, 150 éve halt meg (Nikolaj Frederik Severin). 13. Kontinensünk. 14. ... Koberidze, grúz színész. 15. Színésfém. 16. A szén és a nitrogén vegyjele. 18. Nehézfém. 21. Róman légitársaság. 22. ... Derek (színésznő). 24. Az anód párja. 26. Régi ütős labdajáték. 28. Csendes téka! 29. Himes. 30. Arrafele! 32. Festő, 150 éve született (Géza). 34. Indiai király volt. 35. Terngeri rabló. 36. Joskar ... (mari főváros). 38. Beszél. 40. Csata. 42. A. Christie regénye. 44. Computermemória. 46. A foszfor és a nitrogén vegyjele. 49. Arat! 50. Knock out (röv.). 51. Az argon vegyjele.

L. N. J.

A megjelölt sorokban, oszlopokban szereplő helyes megfejtéseket szeptember 15-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvasva Szabó Magda egyik regényének a címét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beírtunk.

VÍZSZINTES: 1. Távbeszélő készülék – Forrásokból kicsapódó vas. 7. Az ezüst vegyjele – Német személyes névmás. 8. Gyerekfelügyelő – Színültig. 9. Rójtदार! – NRÜ. 11. Belenyomkod, gyömöszöl – Római ötvennégy. 12. Szükséges – Nagyon régi. 14. Vatikáni és spanyol gépkocsijelzés – Zárni kezd! 15. Megingathatatlan – Buzgó, dinamikus. 18. Angol diákváros – Forma. 19. Áruda, bolt – Énekar. 22. Rúdvégek! – Csendben tép! 23. Dal – Fukar nép. 25. Zavart Ede! – Részben távlati! 27. Földdarab – Akkor kezdődik! 28. Királyi szék – Hiszékeny. 30. Azonos betűk – Kiütés jele a ringben. 31. Szurkoló, sportrajongó – Telefonérme.

FÜGGŐLEGES: 1. Harckocsi – Adósságot megad. 2. Fanyar gyümölcs – Hivatali helyiség. 3. Latin kötőszó – Ady egyik álneve. 4. Magasba – Vonat vége! 5. Zöld ásvány – Vesztéget, rostokol. 6. Hitetlen tanítvány – Edukál, tanít. 10. Plántál – Kormánypálca. 13. Afrikai folyam – Holt nyelv. 16. Cserje – Főtt tészta. 17. Illúzió, vágyállom – Nyolefős zenekar. 20. Ház körüli tér, porta – Zenedráma. 21. Rosszat kíván – Hunor testvére. 24. Eszes – Befektetett érték. 26. „Csendes” folyó – Magyar gyorskocsolyázó (Shaolin Sándor). 29. A vanádium és a kálium vegyjele – Norvég és thaiföldi autójelzés.

Koncz Erzsébet

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20					21
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12		O	13		14	
	15			16		
17		18				
19	20					21
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

A természet kalendáriuma (DXXVIII.)

Kiss Székely Zoltán

*Sonent hymni Deo digni,
(...) Nam quid erit tam praeclarum,
Quam ob virum Deo carum
Sancti patris Egidii...*

Szeptember elseje **Szent Egyed** napja. A „vadak védőpajzsáról” szól a **Pray-kódex**be a XIII. század elején bejegyzett himnusz:

*Istenhez méltó himnuszok szólnak
(...) Mert mi lenne méltóbb
Egy Istennek kedves ember dicsőítésére,
mint amilyen Szent Egyed atya...*

Egyed görög bencés szerzetes volt. Provence-ban, Arles környékén remetéskedett. A **Legenda Aurea** szerint amikor egy barlangban élt, Isten egy szarvastehenet küldött neki, hogy tejével táplálja őt. A vizigótok királya egy vadászaton rálőtt e szarvasra, de a remete megálljt intó kezét fúrta át a nyílveszsző. A csodát látva a király neki ajándékozta a remeteség területét, ahol ő kolostort alapított. Nevét ma Erdélyben egyetlen település őrzi, a Székkel keletről szomszédos **Vassasszentegyed**, melynek első ismert neve Vászoly volt. A XIV. században épített kőtemploma után kapta későbbi nevét. Nevének előtagját pedig 1909-ben, a birtokos **Wass** család után.

Mai sétámat a természettudomány-történet kacskaringós útjaira tervezem. A történelem sok homályos eseményt ismer; nincs ez más-ként a tudománytörténettel sem: elhallgatások, méltatlan feledkezések, hamisságok... Ilyen történetekből szemezgetek ma, kedves Olvasóm.

Szeptember első napján emlékezünk meg a Veronában 1862-ben e napon született **Kövesligethy Radó** csillagászról. Amikor a bécsi csillagvizsgáló asszisztense lett, figyelt fel rá **Konkoly-Thege Miklós**, és meghívta ógyallai csillagvizsgálójába obszervátornak. Később a pesti tudományegyetemen Eötvös Loránd tanársegédje lett, 1889-től pedig a kozmográfia és a geofizika magántanára. Elsőnek sikerült 1890-ben a színekintenzitás alapján meghatározni a csillagok felszíni hőmérsékletét, mint azt német nyelven megjelent **Grundzüge einer theoretischen Spektralanalyse** című műve bizonyítja. De a nemzetközi tudománytörténet mindmáig úgy tartja, hogy a hőmérsékleti sugárzás színképek elméleti magyarázatát először **Max Planck** adta meg 1900-ban. Ógyallán részt vett az égi egyenlítő felé elhelyezkedő csillagok színképkatalógusának összeállításában. Tervezett spektrálfotométert, meg-

kezdte a csillagok fényességmérését. Megszervezte a budapesti, fiumei, kolozsvári, ungvári, kalocsai, kecskeméti és ógyallai állomásból álló hazai szeizmológiai hálózatot. Mint a **Nemzetközi Földrendési Szövetség** örökös főtitkára, a világ szeizmológiai kutatásait egy évtizeden át Budapestről irányította. Ebben különösen hasznára vált imponáló nyelvtudása: hat nyelven – magyarul, németül, angolul, olaszul, franciául és latinul – fogalmazta meg tudományos értekezéseit. 1906-ban megalapította a **Magyar Földrendési Számoló Intézetet** és az egyetemi földrendési obszervatóriumot. A földrendéskutatás terén 1906-ban hipocentrum-meghatározási formulát dolgozott ki, melyet a jelenlegi szeizmológiai irodalom az ő neve alatt említ. Ma kisbolygó viseli nevét.

190. éve, 1832. szeptember elsején született Kolozsvárott **Veress Ferenc**, a színes fényképezés egyik elfeledett úttörője.

„...nagy szolgálatot tehetne a hazai fényképezést a történelemnek úgy, ha minden régiséget, várakat, ó-kastélyokat, templomromokat, barlangokat, amik még fenn vannak, de csak egy tized múlva is eltűnhetnek, fényképezetileg levenne, a jövő kornak hátra hagyva” – vetette fel a fényképek múzeumi elhelyezésének gondolatát már 1862-ben az **Ország Tükre** című lap hasábjain. 1881-től a **Kolozsvári Tudományegyetemen** a fényképezés előadójának volt. 1882-ben indította meg Kolozsvárott a **Fényképezési Lapok** című periodikát. Munkásságának 1993-ban a kecskeméti **Fotográfiai Múzeum** munkatársai állítottak emléket.

Szeptember első napján született, 1856-ban Kijevben (!) **Szergej Nyikolajevics Vinogradszkij** orosz bakteriológus. 1881-ben szerezte meg diplomáját a szentpétervári egyetemen. 1891–1905 között a szentpétervári **Kísérleti Orvostudományi Intézet** mikrobiológiai részlegét vezette. 1917-ben elmenekült a forradalom elől Oroszországból. 1922-től a párizsi **Pasteur Intézetben** a mezőgazdasági bakteriológiai részleg vezetője volt. A mikrobiológiának **Pasteur** és **Koch** mellett egyik legjelentősebb, mára alig ismert művelője volt. Kimutatta az autotróf mikroorganizmusok létét. Felismerte a nitrifikáló baktériumok élővilágban betöltött fontos szerepét. A vasbaktériumok és a cellulózbontó baktériumok szerepét vizsgálva vált a környezeti mikrobiológia egyik megalapítójává.

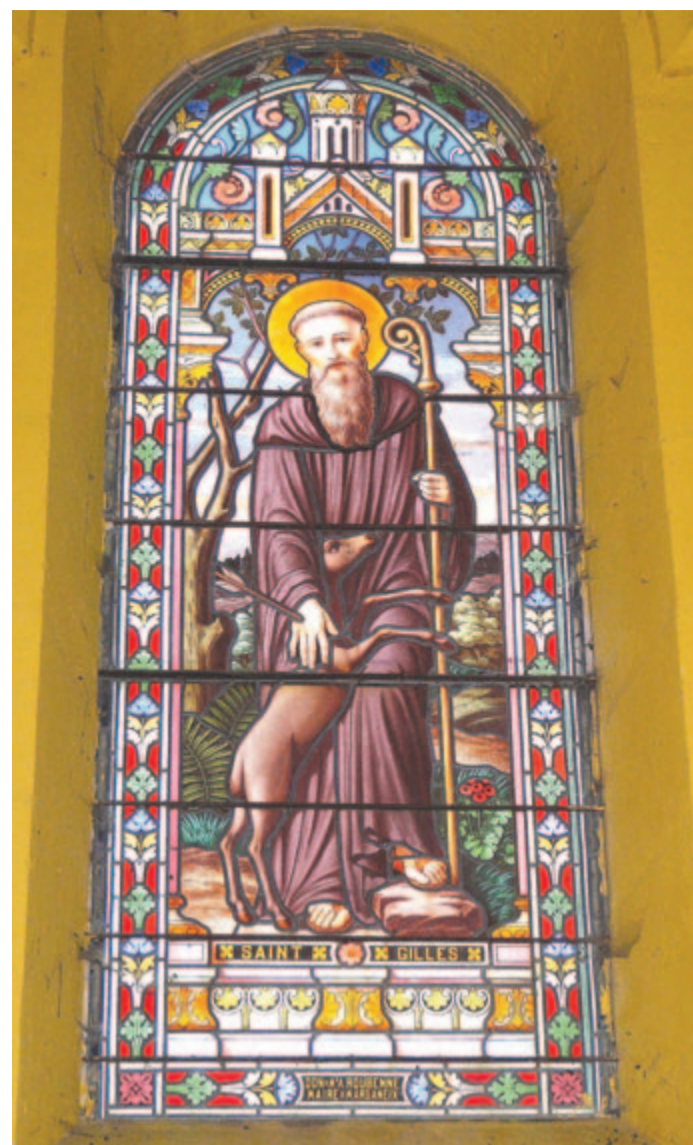
Ugyane nap, 1877-ben született az angol **Francis William Aston**. Kémiát tanult, de miután a röntgensugarak és a radioaktivitás felfedezése nyomán a fizika újjászületett, 1903-ban azt kezdte vizsgálni, hogy gázzal

töltött csőben folyó áram hatására miként keletkezik röntgensugárzás. Az I. világháború után pozitív töltésű sugarakkal működő új berendezést készített, a tömegspektrográfot. Ezzel kimutatta, hogy a legtöbb vegyi elem izotópok keveréke. A természetben előforduló 287 nuklid közül 217-et ő fedezett fel. 1922-ben kémiai Nobel-díjat kapott ugyan, de kiemlékszik ma Aston nevére! A tömegspektrográfot viszont ma is széles körben használják a geológiában, a kémiában, a biológiában és a magfizikában.

Szeptember elseji születésű **Karl August Folkers** amerikai biokémikus is. Ő szintetizált először B6 vitamint (pyridoxint), kutatócsoportja állapította meg a sztreptomycin szerkezetét. 1942 után izolálta a B12 vitamint, melynek hiánya okozza a vészes vérszegénységet, tisztázta a Q10 koenzim szerkezetét, és az agyalapi mirigy által termelt hormonok vizsgálatában ért el jelentős eredményeket. B6, B12, sztreptomycin, Q-koenzim – ma a laikusok szóhasználatában is gyakorta felbukkanó kifejezések. Illene ismerni felfedezőjük nevét is.

210. éve, 1812. szeptember 2-án született **Hanák Keresztély János**, az elfeledett zoológus. 1849 májusától rövid ideig a **Budai Tudományegyetem** természetrajz-professzora volt. Mert részt vett a szabadságharcban, bujdosnia kellett. **Cuvier** és **Linné** híve volt. Az állattani kutatások magyarországi története első megirójának munkája, **Az állattan története és irodalma Magyarországon** csak korai halála után látott napvilágot.

1905. szeptember 5-én született Vilniusban (!) **Wilhelmina Iwanowska** lengyel asztrofizikus, egyetemi tanár. A **Stefan Batory Egyetemen** (íme, Báthoryt lengyel királyként jobban megbecsülik, mint erdélyi fejedelemtént...) végzett tanulmányai után 1927-től a vilnai egyetemi csillagvizsgálóban **Wladyslaw Dziewulski** professzor mellett asztrofizikával foglalkozott. A német megszállás

Szent Egyed – a Dordogne megyei Marsaneix templomának üveglablaka

idején részt vett a lengyel ellenállásban. A Vörös Hadsereg Lengyelországba telepítette a vilnai egyetem tanárait, itt vehetett részt a toruni **Nicolaus Copernicus Egyetem** létrehozásában. Legjelentősebb eredményeit a pulzáló változó fényességű csillagok vizsgálata terén érte el.

1908-ban e napon született **Nyikolaj Alekszandrovics Kozirev** orosz csillagász. 1931-től a pulkovoí **Központi Csillagvizsgáló**ban dolgozott. Az 1936. évi politikai „tisztogatás” során „ellenforradalmi tevékenysége” miatt büntetőtáborba került, 1941-ben közel állt a kivégzéshez. De az ő tudását legalább a múlt század második felében már méltányolták. Az 1950-es évektől a krimi (!) orosz-szovjet **Asztrofizikai Obszervatórium**ban a Vénusz-léggör fénylését és a Hold spektroszkópiai jelenségeit tanulmányozta, 1958-ban először készített színképfelvételeket egy földön kívüli vulkanológiai eseményről: a holdi Alphonus-kráter gázkitöréséről.

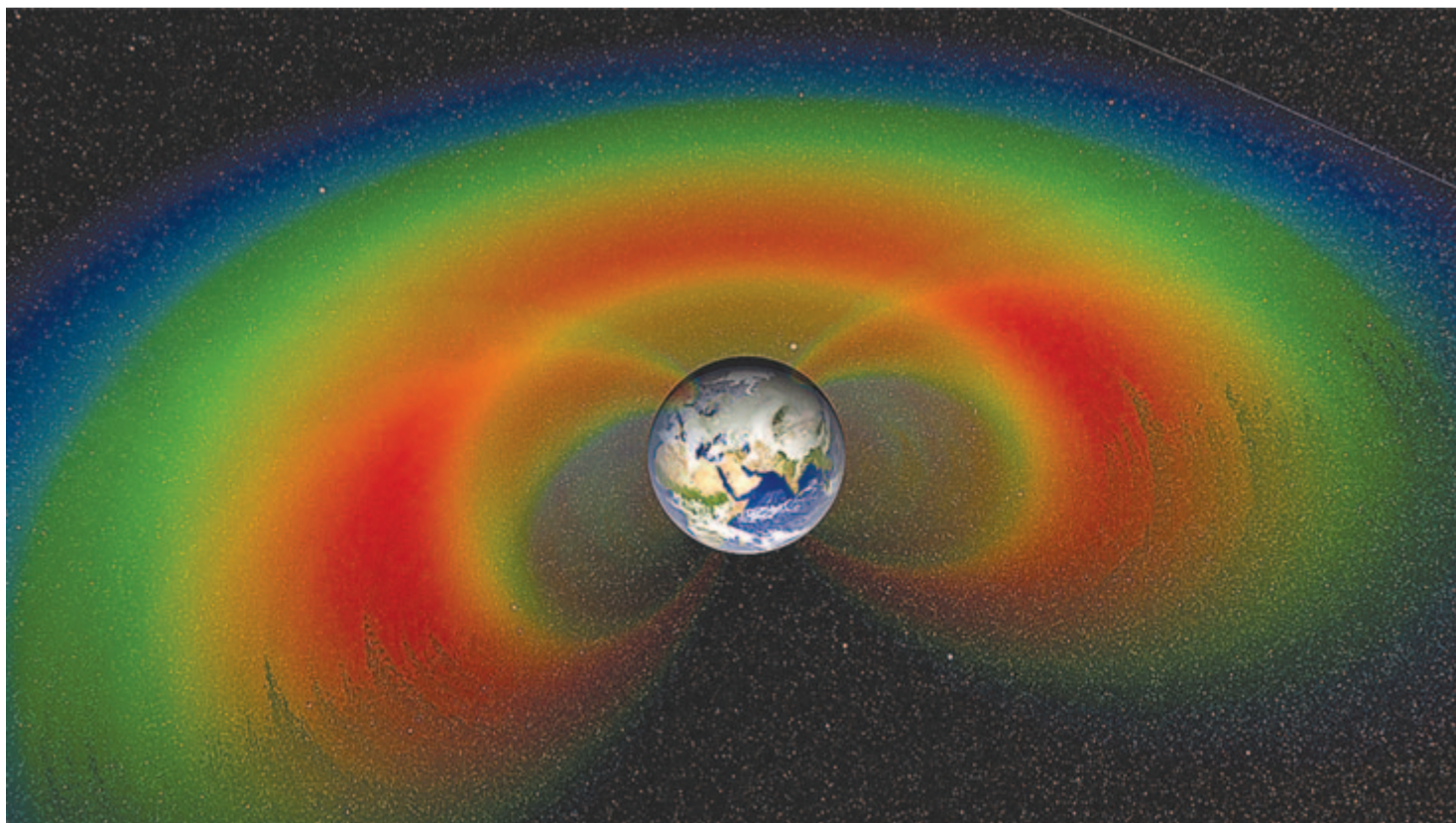
2001. szeptember másodikán hunyt el **Christiaan Neethling Barnard** dél-afrikai szívsebész. 1967. december 3-án, elsőnek a világon, emberi szívet ültetett át. Ez egy olyan immunológiai kutatássorozatot indított el, ami lehetővé tette mára a biztonságos szervátültetést. Barnard professzor megfordult Marosvásárhelyen is, 2002 októberében itt is díszdoktorrá avatták. Talán még emlékszünk erre az eseményre...

1874-ben e napon született **Fredrik Carl Mulertz Störmer** norvég fizikus. Legfőbb eredménye a sarki fényre vonatkozó elmélete. Meghatározta a villamos töltésű részecskék mozgását mágneses térben. Ennek alapján kimondta, hogy a Föld körül egy protonokból és elektronokból álló, tórusz alakú felhő alakul ki. A **Birkeland–Störmer-elméletet** 1958-ban a mesterséges égitestek megfigyelései alapján **James Alfred van Allen** igazolta, a sarki fény megjelenésének tóruszterületét ma **van Allen-öv**nek nevezik, holott Störmer volt annak felfedezője.

Történelem s tudománytörténet – megannyi homállyal, kérdőjellel, méltánytalansággal.

Maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2022-ben, 991 évvel Szent Imre máig tisztázatlan halála után

Van Allen-öv, avagy Störmer-tórusz a Föld körül

A második fél év az Európai Parlamentben

Energia, minimálbér, közös töltő

Az EP-képviselők ősszel új jogszabályokat fogadnak el egyebek mellett az energiabiztonságról, a nemek közötti egyenlőségről és a mesterséges intelligenciáról.

Mózses Edith

Az EU helyzete

Az unió helyzetéről szóló beszédében Ursula von der Leyen, a Bizottság elnöke felvázolja a Bizottság fő prioritásait és kihívásait az elkövetkező 12 hónapra. Az EP-képviselők a Bizottság elmúlt évi munkáját vizsgálják majd, hogy meggyőződjenek arról, az európaiak legfontosabb problémáival – például az energiabiztonsággal és az éghajlatváltozással – is foglalkoznak. A vitára szeptember 14-én kerül sor Strasbourgban.

Energia

Az energiabiztonság kulcsfontosságú kérdés Oroszország Ukrajna elleni támadása óta, amely az olaj és a gáz árának ugrásszerű emelkedéséhez vezetett Európában és világszerte. A Parlament várhatóan olyan intézkedésekről szavaz majd, amelyek célja, hogy csökkentsék az EU függőségét az orosz fosszilis tüzelőanyagoktól, és növelje a zöldenergia termelését.

Közös töltő

A Parlament zöld utat ad az elektronikus eszközök, például a mobiltelefonok, táblagépek és fejhallgatók egységes töltőjére vonatkozó szabályoknak. 2024 őszére az USB Type-C lesz a szabványos töltő az EU-ban, függetlenül a gyártótól. A változás csökkenteni fogja az elektronikai hulladék mennyiségét, és megkönnyíti a fogyasztók életét.

Az EP-képviselők figyelemmel kísérik a május 9-én zárult, Európa jövőjéről szóló konferencia 49 uniós reformjavaslatát. Ősszel visszajelző rendezvényt tartanak, hogy tájékoztassák a polgárokat az előrelépésekről.

Minimálbérek

A minimálbérekről szóló első uniós jogszabályt a tervek szerint szeptemberben fogadja el a Parlament. Az előírja, hogy az uniós országoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a nemzeti minimálbérük tisztességes életszínvonalat biztosítson. A képviselők azt várják, hogy a szabályok reálbér-növekedést eredményeznek

majd, és hozzájárulnak a munkahelyi szegénység és a nemek közötti bérszakadék csökkentéséhez.

A Parlament szavazni fog a mesterséges intelligencia (MI) használatára vonatkozó új jogszabályokról is. A törvénynek ki kell aknázni a mesterséges intelligenciában rejlő lehetőségeket olyan területeken, mint az egészségügy, a környezetvédelem és az éghajlatváltozás. A képviselők szeretnék, ha az unió vezető szerepet vállalna ezen a téren, és olyan egyértelmű normákat határozná meg, amelyek tükrözik az uniós értékeket, és biztosítják az alapvető jogok védelmét.

A Parlament várhatóan zöld utat ad az úgynevezett „nők az igazgatótanácsokban” irányelvnek, mely átlátható felvételi eljárásokat vezet be a vállalatoknál, hogy a nem ügyvezető igazgatói posztok legalább 40%-át vagy az összes igazgatói poszt 33%-át az alulrepresentált nem töltse be.

A képviselők tárgyalásokat kezdenek a Tanácssal a bérek átláthatóságáról szóló irányelvről is, amely arra kötelezne bizonyos vállalatokat, hogy nyilvánosságra hozzák az azonos pozícióban és funkcióban dolgozó férfiak és nők fizetését, megkönnyítve ezzel a fizetések összehasonlítását és a nemek közötti bérszakadék feltárását.

A képviselők tovább lépnek egy olyan irányelvvel kapcsolatban, amely a digitális platformok – például az Uber és a Deliveroo – munkavállalói jogainak javítását célozza. A javasolt szabályok célja annak biztosítása, hogy ezek a munkavállalók a munkarendjüknek megfelelő foglalkoztatási státuszt kapjanak.

Kriptoaluták

A képviselők szavaznak majd a kriptoaluták uniós jogi keretéről is. A Parlament és a Tanács által júniusban elfogadott szabályok a piaci manipuláció elleni intézkedéseket, valamint a pénzmosás, a terrorizmus finanszírozása és más bűncselekmények megelőzése módjait tartalmazzák. A cél továbbá a fogyasztók jobb tájékoztatása a kriptoalutákkal és a nem pénzalapú tokenekkel (NFT) kapcsolatos kockázatokról, költségekről és díjakról.

Decemberben a Parlament átadja a Szaharov-díjat, amellyel az emberi jogok és a demokrácia védelmében világszerte tevékenykedő személyeket és szervezeteket tüntetik ki.

Forrás: az Európai Parlament honlapja (hírek)

A Mureș Insolvency SPRL – Marosvásárhely, Ghe. Avramescu u. 4. szám –, az újrászerveződés alatt álló adós **Foraj Sonde Rt.** csődbiztosa nyilvános árverést szervez az alábbi javak eladására:

- a) – 67 db szállítóeszköz egyenként, kikiáltási ár: 2.785.585 lej + hea
– 15 db konténer, kikiáltási ár 8.207 lej + hea/db
- b) – Öntőformák egy tömbben, legkevesebb 20.000 lej + hea értékben
– 166-féle cserealkatrész Drillmec fűróberendezéshez. Kikiáltási ár 281.560 lej + hea. A javak teljes listája megtalálható a csődbiztos székhelyén.
- 206-féle top drive Tesco cserealkatrész. Kikiáltási ár 264.427 lej + hea. A javak teljes listája megtalálható a csődbiztos székhelyén.
- 737-féle cserealkatrész. Kikiáltási ár 1.026.899,08 lej + hea. A javak teljes listája megtalálható a csődbiztos székhelyén.
- 48-féle cserealkatrész PVC-nyílászárók készítéséhez. Kikiáltási ár 24.673 lej + hea.
- 365-féle cserealkatrész, szerszámok, berendezések, kikiáltási ár 3.918.741 lej + hea. A javak teljes listája megtalálható a <https://www.licitatii-insolventa.ro>, www.smdamures.ro és www.olx.ro oldalakon, illetve a csődbiztos székhelyén.

A nyilvános árverésre **szeptember 9-én 13 órától** kerül sor a csődbiztos székházában, és hetente megismétlik péntekenként, ugyanabban az időpontban, az értékesítésig. Az árverésen részt vehetnek azok a magán- és jogi személyek, akik/amelyek kifizetik a kikiáltási ár 10%-át képező garanciát, a részvételi díjat, és megvásárolják a feladatfüzetet 24 órával az árverés kezdete előtt.

Bővebb felvilágosítás a csődbiztos 0265/269-700, 0745-146-096-os telefonszámán.

MAROSVÁSÁRHELY MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZTERÜLET-KEZELŐ
KÖZSZOLGÁLATA (S.P.A.D.P.)

értésíti az érdekeltet a környezetvédelmi megállapodás kibocsátását célzó kérelem benyújtásáról a „Föld alatti parkoló építése a polgármesteri hivatal, a Cuza Vodă és George Enescu utcák övezetében” elnevezésű projektre vonatkozóan, amit Marosvásárhelyen, a Cuza Vodă utcában terveznek megépíteni.

A javasolt tervre vonatkozó információk a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség székhelyén, a Hídvég utca 10. szám alatt tekinthetők meg hétfőn 9 és 15 óra között, keddtől péntekig 9 és 12 óra között, valamint Marosvásárhely Megyei Jogú Város székhelyén – Közterület-kezelő Közzolgálat (S.P.A.D.P.), a Kós Károly utca 1B szám alatt – tanulmányozhatók hétfőtől péntekig 7.30 és 15.30 óra között.

A közönség észrevételeit naponta fogadják a Környezetvédelmi Ügynökség székhelyén, a Hídvég utca 10. szám alatt hétfőn 9–16 óra között, keddtől péntekig 9–12 óra között.

Moldovan Florian mérnök,
Közterület-kezelő Közzolgálat igazgatója

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

- **REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZS-KAPUK, ÁTLÁTSZÓPONYVA-BEÉPÍTÉS** és egyéb árnyékolás-technikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0745-379-638. (66289-I)
- **TERMOPÁN** ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0745-379-638. (66289-I)
- **A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ** teljes körű ellátást biztosít a segítyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (66256-I)
- **CÉG 10% kedvezménnyel VÁLLAL HÁZTETŐKÉSZÍTÉST, TÉTŐJAVÍTÁST, CSERÉPFORGATÁST, ÉPÍTKEZÉSI MUNKÁT** stb. Tel. 0774-574-527. (16755)
- **A NÉMETORSZÁGI MAINCOR CÉGHEZ** keresünk GÉPKEZELŐKET. Elvárások: németnyelv-tudás, hosszú távú munkavégzés. Amit ajánlunk: 40 órás munkahét, három műszak, 28 nap fizetett szabadság, szabadság- és karácsonyi bónusz, határozatlan időre szóló munkaszerződés, szálláslehetőség, németnyelv-tanfolyam. Német, magyar, román nyelvű önéletrajzokat a dittter@kld-dittter.de e-mail-címre lehet küldeni. Érdeklődni magyar/román nyelven a 00-49-176-399-093-52-es telefonszámon. (16946-I)
- **A VETA KFT.** fröccsöntőgépekre alkalmaz MUNKÁSOKAT. Tel. 0788-481-753. (23184-I)
- **KERESKEDELMI TÁRSASÁG** kövesdombi mosószeres üzletébe **HÖLGY MUNKATÁRSAT** keres. Érdeklődni a 0757-341-705-ös telefonszámon. (16973-I)
- **A TIMKO PÉKSÉG** alkalmaz üzleteibe MUNKATÁRSAT. Érdeklődni a 0756-128-310-es telefonszámon. (66723-I)
- **AZ OLIGRAF MUNKÁST** alkalmaz. Tel. 0725-917-420. (-I)
- **FOGORVOSI RENDELŐ** alkalmaz FOGORVOST és bérbe ad FOGORVOSI SZÉKET. Tel. 0727-300-265. (17010-I)

A Mureș Insolvency SPRL, a Marosvásárhely, B. Ș. Delavrancea utca 24. szám alatti székhelyű **Paper Office Point Kft.** cégfelszámolója, nyilvános árverést szervez az alábbi javak egyenkénti értékesítésére:

1. HP8100 Elite számítógép LG Flatron W1941S képernyővel, szériaszám olvashatatlan, 2009-es, kikiáltási ár: 240 lej.
2. Lexmark X363dn másológép, szériaszám olvashatatlan, 2009-es, kikiáltási ár: 360 lej.

A javak összértéke: 600 lej.
Ugyanott eladásra kerül az árukészlet egy tömbben, kikiáltási ár: 4.927,91 lej + hea.
Az elárvarezendő javak részletes jegyzéke a cégfelszámoló székhelyén tanulmányozható, az árak nem tartalmazzák a héát.

Az árverés **2022. szeptember 9-én 13 órakor** lesz a cégfelszámoló Marosvásárhely, G-ral Avramescu utca 4. szám alatti székhelyén, és péntekenként ugyanazon helyszínen és időpontban megismétlik, a javak értékesítéséig. Az árverésen részt vehetnek azok a magán- és/vagy jogi személyek, akik/amelyek megvásárolják a tenderfüzetet az árverést megelőző napon 13 óráig, és garanciaként kifizetik a kikiáltási ár 10%-át, valamint a részvételi díjat.

Bővebb felvilágosítás a 0265/269-700-as és a 0745-146-096-os telefonszámon.

A Mureș Insolvency SPRL, a dicsőszentmártoni Avram lancu utca 144. szám alatti székhelyű, csődbe jutott **Bicapa Rt.** cégfelszámolója, nyilvános árverésen értékesíti az adós cég következő javait:

1. A dicsőszentmártoni Felszabadulás (Dezrobirii) utca 4. szám alatti garzontömbhöz tartozó 398 négyzetméter terület. Kikiáltási ár: 2.985 euró.
2. A dicsőszentmártoni Avram lancu utca 158. szám alatti 6276 négyzetméter beltelek (az étkezde körül). Kikiáltási ár: 47.070 euró.
3. A dicsőszentmártoni Felszabadulás utca 3. szám alatti élelmiszerraktár és a hozzá tartozó 349 négyzetméter terület. Kikiáltási ár: 7.625 euró.
4. A dicsőszentmártoni Avram lancu utca 144. szám alatti vendégház négy hálószobával, nappalival, protokollteremmel, konyhával, fürdőszobával, illemhellyel, előtérrel, valamint a hozzá tartozó 292 négyzetméter területtel. Kikiáltási ár: 7.140,90 euró.
5. A dicsőszentmártoni Június 1. utca 17. szám alatti 4835 négyzetméteres beltelek (volt tervezőműhely). Kikiáltási ár: 20.951,66 euró.
6. A dicsőszentmártoni Avram lancu utca 158. szám alatti légvédelmi óvóhely a hozzá tartozó 561 négyzetméter területtel. Kikiáltási ár 17.207,5 euró.

Az árverés **szeptember 9-én 13 órakor** lesz a cégfelszámoló Marosvásárhely, G-ral Avramescu utca 4. szám alatti székhelyén, és péntekenként ugyanazon helyszínen és időpontban megismétlik, a javak értékesítéséig. Az árverésen részt vehetnek azok a magán- és/vagy jogi személyek, akik/amelyek megvásárolják a tenderfüzetet, és garanciaként kifizetik a kikiáltási ár 10%-át, valamint a részvételi díjat az árverést megelőző napon 14 óráig.

Bővebb felvilágosítás a 0265/269-700-as, a 0265/261-019-es és a 0745-146-096-os telefonszámon.

SZÁSZRÉGENI
KÖZÖSSÉG VAGYUNK **MAGYAR napok**

HÉTFŐ szeptember 05

Művelődési Ház, Tücsök

18⁰⁰ - **Baróthi Ádám - Tárlat**

Művelődési Ház, Tücsök

19⁰⁰ - **A képzőművészet jelene és jövője**
Interaktív beszélgetés
Meghívottak: Csupán Eduárd, Bartha Lehel. Moderátor: Kiss-Miki Melinda

KEDD szeptember 06

Művelődési Ház, Tücsök

10⁰⁰ - **Legendárium** Rajzfilmsorozat vetítés

Irodalmi Est - Művelődési Ház, Tücsök

17⁰⁰ - **Veress Zsombor**
Isten kezét fogva a Föld körül

SZERDA szeptember 07

Művelődési Ház, Tücsök

19⁰⁰ - **A doktor úr**
Zenés vígjáték, Marosvásárhelyi Nemzeti Színház

CSÜTÖRTÖK szeptember 08

Röntvénydíjátadó - Művelődési Ház, Tücsök

17⁰⁰ - **Dani Erzsébet**
Identitásgyarmatosítás Erdélyben
Közreműködők: Szabó Előd, Géczy János

Művelődési Ház, Tücsök

19⁰⁰ - **A JÓGA uralom a test felett**
Rövid szemlélet a Joga és Meditáció jótékony hatásairól

Szerep Aréna, Tücsök

20⁰⁰ - **Kvíz-Est - A SZISZ csapatával**
Nem feltétlenül a tudás a legfontosabb tévedés

PÉNTEK szeptember 09

Művelődési Ház, Tücsök

11⁰⁰ - **Réges Régen. DiákKonferencia**
100 éve született Kohl István

István, Szászvárosi Községi Hivatal

18⁰⁰ - **PanelBeszélgetés**
SZÁSZRÉGEN, városfejlesztési stratégiák
Márk Endre és Novák Levente (RMDSZ ügyvezető alelnök)
Moderátor: Nagy András

István Erőss

20⁰⁰ - **DJ DÖME - COCKTAIL RETRO PARTY**
Nem csak a húszéveseké a világ

Club Óceán

22⁰⁰ - **PICI - WARM UP**

SZOMBAT szeptember 10

Művelődési Ház, Tücsök

19⁰⁰ - **GÁLAEST**
Trozner Kincső és Bodó Csaba-Loránd énekel, Demeter Csaba zongorára
Köszöntő beszédek, életműdíjak átadása

VASÁRNAP szeptember 11 Rendezés: Sportpalota

10⁰⁰ - **Szabadtéri tevékenységek**
Gulyásfőző verseny, Gyerekek programok, Kézműves Vásár, Néptánc
Kempéráldás, Focibajnokság, **Őrkláng Díjátadó**

19³⁰ - **Kávészünet** Koncert HU

21⁰⁰ - **Keresztes Ildikó** Koncert HU

A RÁDIO GAGA SZERVEZÉSÉBEN RADIO GAGA PREZINTÁ

MUSICAL & POP KONCERT
BUDAPESTI MŰVÉSZEK A MAROSVÁSÁRHELYI KULTÚRPALOTÁBAN!

SEARĂ MUZICALĂ CU ARTISTI DE RENUME
DIN BUDAPESTA

KOÓS RÉKA

EGYHÁZI GÉZA

CSENGERI ATTILA

MAHÓ ANDREA

ZENEKARVEZETŐ - ERŐS CSABA

2022. SZEPTEMBER 11., VASÁRNAP

SPECTACOLELE VOR AVEA LOC IN DATA DE 11 SEPTembrie 2022 DE LA ORELE 17 ŞI 19.30 LA PALATUL CULTURII DIN TÂRGU MUREŞ.

🕒 17.00 / 19.30 🎫 25 RON

MÉDIAPARTNER: BELÉPŐKET KIZÁRÓLAG A MAROSVÁSÁRHELYI KULTÚRPALOTÁBAN VÁSÁROLHATNAK. BILETELE SE GÁSESC EXCLUSIV LA CASIERIA PALATULUI CULTURII DIN TÂRGU-MUREŞ.

**Tanuljon
angolul és németül
a CALEPINUS
NOVUSNÁL!**

**Egyéni és csoportos tanfolyamok
középiskolásoknak és felnőtteknek.
Érdeklődni a 0265-248-633,
0744-381-006 telefonszámon.**

A Marosvásárhelyi Közszállítási Vállalat közleménye
A diákok figyelmébe!

Kedves diákok, ezúton tudatjuk, hogy az előző iskolai évben kibocsátott diákbuszbérletek szeptember 30-ig érvényesek.

Szeptember 6-ától kezdődően lehet az új, 2022-2023-as tanévre érvényes utazási okmányt kiváltani a Mihai Eminescu Ifjúsági Házban, a N. Grigorescu utca 19. szám alatt, a recepción. Hétfőtől péntekig naponta 10–17 óra között fogadják az érdekelteket.

Szükséges iratok:

- igazolás az iskolából
- a 14. évet betöltött diákoknak a személyi igazolvány másolata
- a 14 éven aluli diákoknak a keresztlevél másolata, illetve az egyik szülő személyi igazolványának másolata.

A bérlet kibocsátási díja: 10 lej.

Az ingyenes bérletre csak az állandó marosvásárhelyi lakhellyel rendelkező diákok jogosultak.

A Helyi Közszállítási Vállalat vezetősége

therezia[®]
Mezőpaniti tejtermékek...

**Újdonságok a
Kobak könyvesboltokban:**

Lizzie Streit
Természetes
gyulladás-
csökkentők

Maja Lunde
A Nap őrzője

**Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám**